

MARTS 2020

Demografimodeller 2021-2024

**Dagtilbud, skole og SFO samt ældre i
Herning Kommune**

PROJEKT: 1021
Dato: 27. marts 2020

Udarbejdet til:

Herning Kommune

Torvet 5
7400 Herning

Kontaktperson: Økonomichef Anne Marie Muff

Udarbejdet af:

Index100 ApS

Inge Lehmanns Gade 10, 6. sal
8000 Aarhus C

Telefon: +45 28 19 99 34
www.index100.dk

Kontaktperson:

Bo Panduro
Telefon: 30 26 44 60
bpa@index100.dk

Indhold

1.	Demografifremskrivning af budgetterne 2021-2024.....	4
1.1	Demografiregulering på tre områder.....	4
1.2	Budgettekniske ændringer for årene 2021 til 2024.....	5

1. Demografifremskrivning af budgetterne 2021-2024

Index100 har udarbejdet tre nye demografimodeller for Herning Kommune. Demografimodellerne beregner de budgetmæssige konsekvenser af den forventede udvikling i antallet af indbyggere. Beregningerne er foretaget på områderne dagtilbud, skole og SFO samt ældre (hjemmehjælp, sygepleje samt træning og aktivitet). I dette notat præsenteres den beregnede demografiregulering for Budget 2021 samt overslagsårene 2022-2024.

Først vises det i afsnit 1.1, hvor meget budgetterne på de tre områder skal ændres over de kommende ti år, hvis det udgiftsmæssige serviceniveau i 2020 skal opretholdes, selvom antallet af borgere i målgrupperne ændrer sig. Det vil sige, at det fx vises, hvor meget budgettet på ældreområdet skal hæves, som følge af at antallet af 67+-årige stiger i de kommende år. Dernæst præsenteres i afsnit 1.2 de budgettekniske ændringer, der vil skulle indregnes i budgetterne for 2021 til 2024. De budgettekniske ændringer vil dels skyldes, at demografimodellerne er justeret, og dels, at der er blevet nye prognoser og befolkningstal tilgængelige.

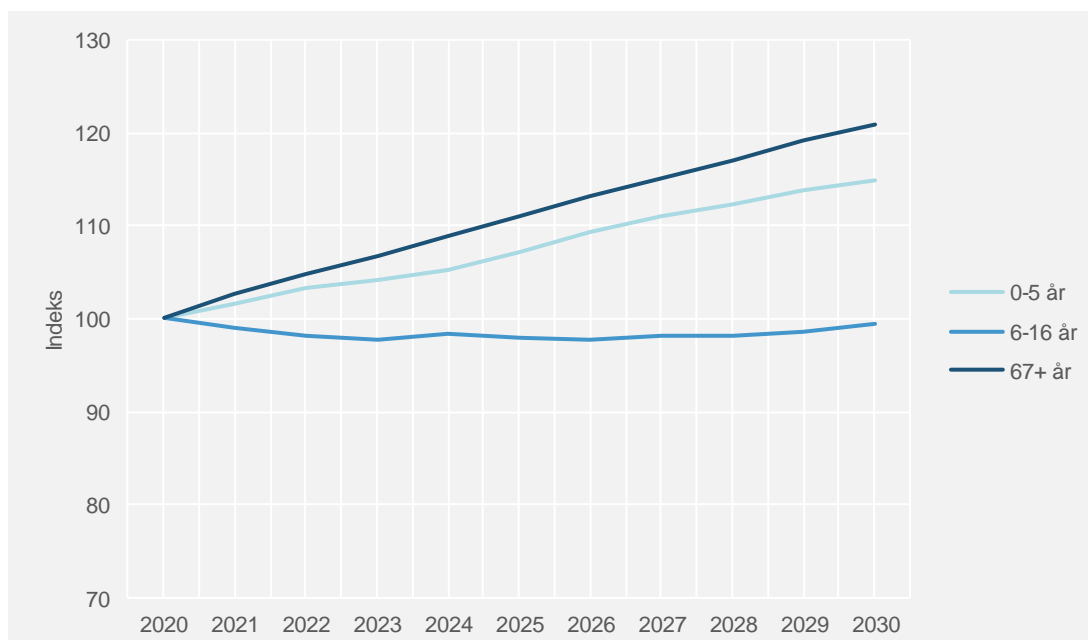
Index100 har foretaget alle beregningerne i notatet. De er gennemført i vinteren 2019-2020 i tæt dialog med Herning Kommune. Opdraget har været at skabe gennemskuelige og tilstrækkeligt præcise demografimodeller, der følger ensartede principper på tværs af de tre områder. Beregningerne af de budgettekniske ændringer vil hvert år i marts måned blive præsenteret i et notat svarende til dette.

1.1 Demografiregulering på tre områder

De tre demografimodeller vedrører borgere i tre forskellige målgrupper. På dagtilbudsområdet er målgruppen 0-5-årige, på området for skole og SFO er målgruppen 6-16-årige og på ældreområdet er målgruppen 67+-årige borgere.

Figur 1.1 nedenfor viser den forventede udvikling i antallet af borgere i de tre målgrupper. Kurverne illustrerer den procentvise ændring ift. 2020. Som det fremgår, forventes der en stigning i antallet af borgere i to ud af de tre målgrupper. Særligt gruppen af ældre borgere stiger kraftigt med over 20 pct. frem mod 2030, men også gruppen af de yngste børn forventes at stige markant med 15 pct. i den viste årrække. På området for skole og SFO aftager antallet af børn i målgruppen i starten af perioden, mens det stiger igen mod slutningen af perioden for stort set at ende i status quo i 2030.

Figur 1.1 Forventet udvikling i tre aldersgrupper i Herning Kommune (indeks 100 = 2020)

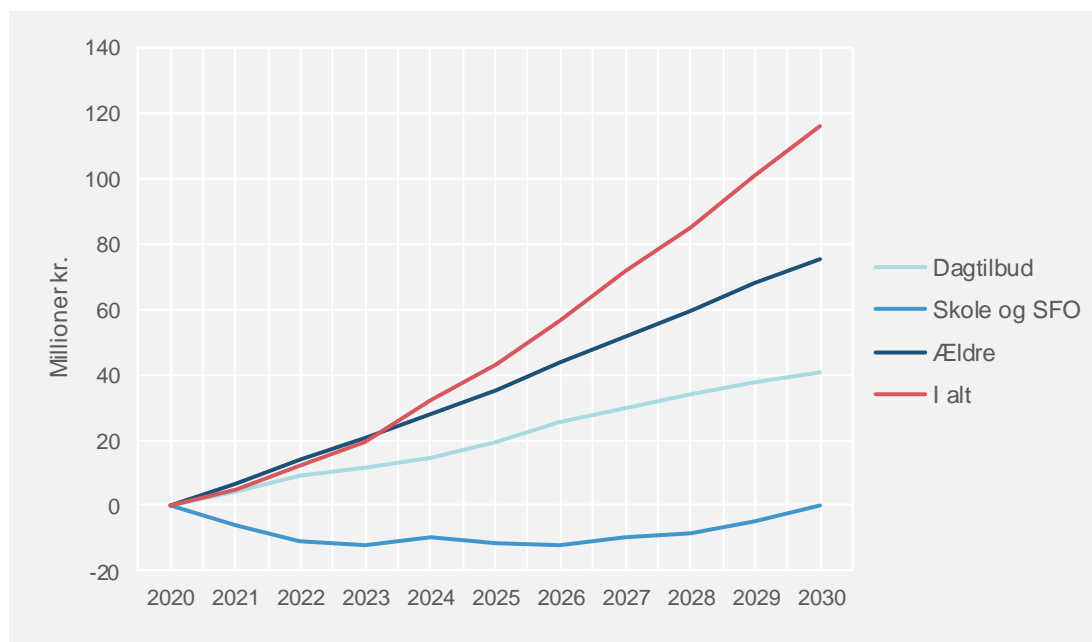

Kilde: Herning Kommunes befolkningsprognose

Hvis det nuværende udgiftsmæssige serviceniveau skal opretholdes i de kommende år, skal budgetterne reguleres i takt med udviklingen i befolkningen. Index100 har derfor beregnet enhedsbeløb for hvert af de tre områder. Enhedsbeløbene er de beløb, som budgetterne hvert år reguleres med, hver gang der kommer én borger mere eller mindre i målgruppen. Enhedsbeløbene er beregnet ud fra den variable del af områdernes budgetter, dvs. den del af budgetterne, fx løn til det udførende personale, som varierer

i takt med, at der fx skal passes flere børn, undervises flere elever eller plejes flere ældre. Med udgangspunkt i disse enhedsbeløb vil demografireguleringen skulle være som vist i Figur 1.2.

Figur 1.2 Demografiske budgetfremskrivninger på dagtilbuds- skole og SFO - og ældreområdet

Kurverne på de tre områder i Figur 1.2 følger i høj grad de tre kurver i Figur 1.1. Figuren viser, at den samlede demografiregulering i 2030 vil være godt 116 mio. kr., hvor ældreområdet står for 75,5 mio. kr. og dagtilbudsområdet for 40,6 mio. kr. Området for skole og SFO vil i 2030 være stort set tilbage på niveau med 2020 efter at have ligget under 2020-niveauet i hele perioden.

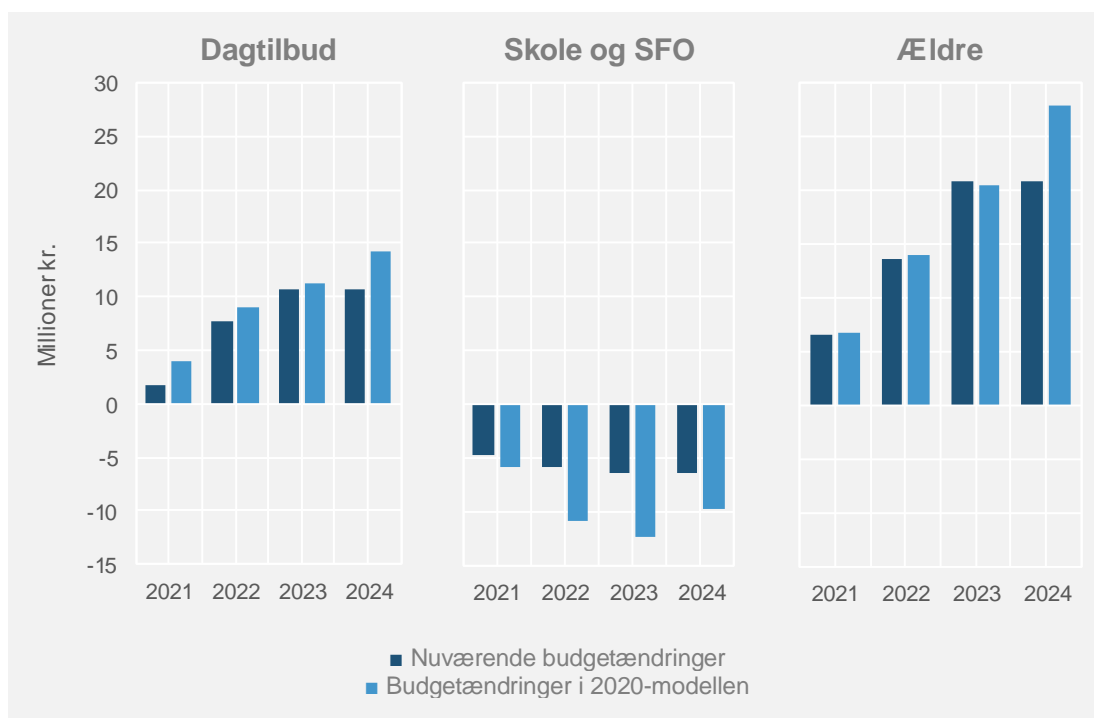
1.2 Budgettekniske ændringer for årene 2021 til 2024

For at indregne konsekvenserne af den ændrede demografi i budgettet for 2021 til 2024 skal der beregnes en "budgetteknisk ændring". Det vil sige, at der skal beregnes en forskel mellem de demografibeløb, der i dag er indregnet i Herning Kommunes budget for 2021 til 2024 og de demografibeløb, der følger af de nye demografimodeller. De endelige budgettekniske ændringer vil skyldes tre forhold:

1. Demografimodellerne er justeret, så budgetændringerne beregnes på en lidt anden måde end tidligere.
2. Der er udarbejdet en ny befolkningsprognose for årene 2021-2024.
3. Den nye befolkningsprognose tager udgangspunkt i de faktiske befolkningstal pr. 1. januar 2020. Det faktiske befolkningstal i 2020 er anderledes end det befolkningstal, som den hidtidige befolkningsprognose skønnede. Beregningen af demografireguleringen for budget 2021-2024 skal tage højde for denne forskel, fordi det netop er befolkningstallet i 2020, der danner basis for demografireguleringen i 2021-2024. Derfor skal der foretages en negativ budgetteknisk regulering, hvis det faktiske befolkningstal i 2020 viser sig at være lavere end det prognosticerede, og tilsvarende en positiv regulering, hvis det faktiske befolkningstal er højere end forventet.

Figur 1.3 nedenfor viser både de nuværende og de nye demografibeløb på de tre områder uden at indregne effekten af, at den nye befolkningsprognose tager udgangspunkt i det faktiske befolkningstal for 2020. Det vil sige, at figuren viser budgetbeløbene, før der er taget højde for punkt 3 i listen ovenfor.

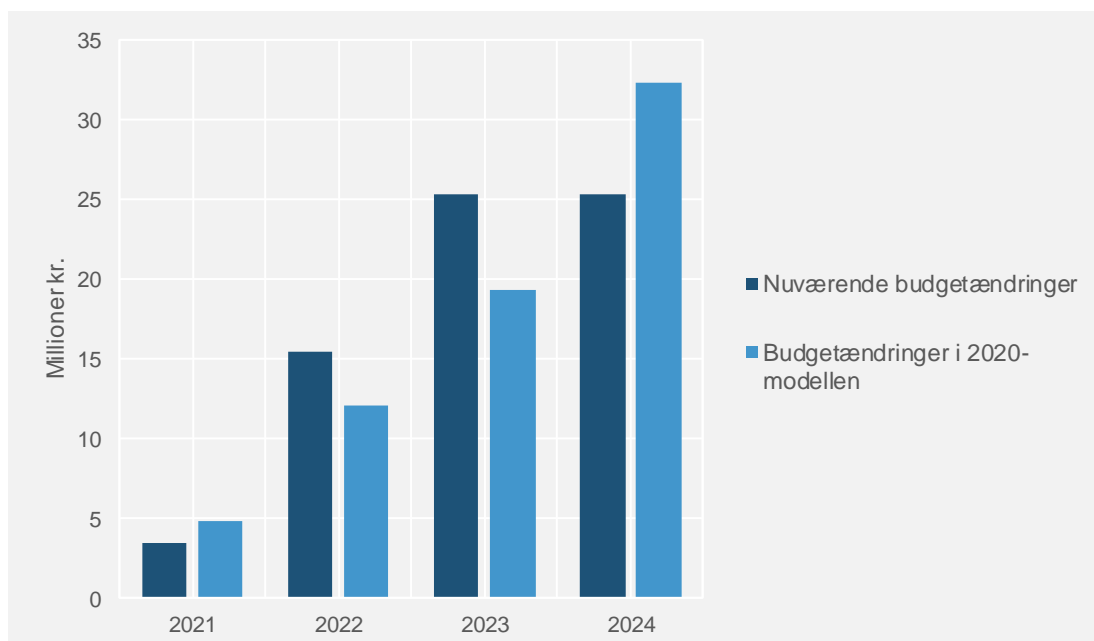
Figur 1.3 Nuværende og nye budgetændringer som følge af demografi

Note: Figuren indeholder en korrektion af budgettet på skoleområdet på 2,4 mio. kr., som Herning Kommune har oplyst.

Som det fremgår af figuren, er budgetændringerne i 2020-modellen på dagtilbudsområdet lidt større end budgetændringerne, som ligger i budgettet i dag. På området for Skole og SFO er ændringerne en del større i 2020-modellen, hvilket i høj grad skyldes at der i den nye model er en større del af budgettet, som anses for at variere i takt med befolkningsændringer, end det er tilfældet i kommunens nuværende model. På ældreområdet er ændringerne af mindre størrelsesorden. På alle områder er budgetændringen i det sidste år i perioden væsentlig, hvilket skyldes, at budgettallet for det seneste overslagsår i kommunens økonomisystem (2024) er en kopi af budgetbeløbet for året før (2023). Dette ses i figuren for alle tre områder, ved at de mørkeblå søjler vedrørende de nuværende budgetændringer er lige høje for 2023 og 2024. Budgetændringen er derfor større i det sidste år end i de første tre år. I Figur 1.4 nedenfor har vi vist de samlede budgetændringer for alle tre områder, dagtilbud, skole og SFO samt ældreområdet i henholdsvis den nuværende og den nye model.

Figur 1.4 Samlet budgetændring som følge af de nuværende og af 2020-modellen

Tabel 1.1 nedenfor viser forskellene mellem de nuværende og de nye demografibeløb på de tre områder og samlet set. Disse forskelle skyldes som nævnt dels, at budgetændringerne beregnes på en lidt anderledes måde i de nye modeller, dels at befolkningsprognosen er blevet opdateret.

Tabel 1.1 Forskel mellem budgetændringer i budgettet i dag og i 2020-modellen (1.000 kr., 2020-prisniveau)

Områder	2021	2022	2023	2024
Dagtilbud	2.333	1.269	614	3.571
Skole og SFO	-1.113	-4.933	-6.131	-3.401
Ældre	134	295	-435	6.946
I alt	1.355	-3.369	-5.952	7.115

For at finde frem til de endelige budgettekniske ændringer skal der ske en yderligere korrektion af beløbene i Tabel 1.1 jf. punkt 3 i listen på side 5. Beløbene i tabellen er fremkommet ved at beregne enhedsbeløb for den variable del af budgettet i 2020 på hvert område på baggrund af det *faktiske* antal borgere i målgruppen i 2020 og derefter gange enhedsbeløbende med det forventede antal borgere i målgruppen i årene 2021-2024. Men budgettet for 2020 er blevet lagt ud fra det *forventede* befolkningstal for 2020. Derfor skal budgetændringerne justeres yderligere for de beløb, der fremkommer, når man ganger enhedsbeløbene med forskellen mellem det faktiske og det forventede befolkningstal i 2020. Denne korrektion er vist i Tabel 1.2.

Tabel 1.2 Korrektioner af budgettet som følge af justeret befolkningstal i 2020 (1.000 kr., 2020-prisniveau)

	Dagtilbud	Skole og SFO	Ældre	I alt
Ændring i antal borgere i målgruppen prognosen for 2020-faktiske 2020-tal	-99	-29	17	-111
Afledt korrektion	-4.719	-1.197	357	-5.559

Når budgetændringerne i Tabel 1.1 og Tabel 1.2 lægges sammen, fremkommer de endelige budgettekniske korrektioner, som er vist i Tabel 1.3. Det er disse ændringer, der skal lægges ind i budgettet for 2021-2024.

Tabel 1.3 Budgettekniske ændringer i budgettet for 2021-2024 (1.000 kr., 2020-prisniveau)

Områder	2021	2022	2023	2024
Dagtilbud	-2.386	-3.450	-4.105	-1.148
Skole og SFO	-2.310	-6.130	-7.328	-4.598
Ældre	491	652	-78	7.303
I alt	-4.204	-8.928	-11.511	1.556

De akkumulerede budgetændringer i 2021 til 2024 som følge af demografi, vil herefter være som vist i Tabel 1.4:

Tabel 1.4 Akkumulerede budgetændringer som følge af demografi i 2021-2024 (1.000 kr., 2020-prisniveau)

Områder	2021	2022	2023	2024
Dagtilbud	3.987	8.966	11.337	14.293
Skole og SFO	-5.822	-10.864	-12.454	-9.725
Ældre	6.629	13.943	20.428	27.809
I alt	4.795	12.044	19.311	32.377

Note: Beløbene i tabellen svarer til beløbene bag de lyseblå søjler i Figur 1.3 og Figur 1.4